

Anvisningar för import och export av odlad fisk, död orensad fisk, kräftor och könsceller mellan EU-länder, Norge och Schweiz samt export utanför EU

Innehåll

1.	Allmänt.....	2
2.	Central lagstiftning.....	2
3.	Registrering i vattenbruksregistret.....	3
4.	Hälsotillstånd	3
5.	Tillstånd för djurtransport.....	3
6.	Import av levande, död orensad fisk och könsceller från andra medlemsstater inom EU och från Schweiz	3
6.1	Tillämpningsområde.....	3
6.2	Registrera dig som importör vid Evira	4
6.3	Importkrav.....	4
6.3.1	Villkor för förhindrande av spridning av IHN, VHS, ISA och KHV	5
6.3.2	Villkor för förhindrande av spridningen av infektiös pankreasnekros (IPN), renibakterios (BKD), vårviremi hos karp (SVC) och parasiten Gyrodactylus salaris	6
6.3.3	Villkor för förhindrandet av att White spot disease hos kräftdjur sprids.....	7
6.4	Importkontroll.....	7
6.5	Att föra förteckning och bevara uppgifter.....	7
6.6	Kostnader och ersättningar	8
6.7	Transiteringstillstånd	8
7.	Export av levande, död orensad fisk och könsceller till medlemsstater inom EU och till Schweiz	8
7.1	Registrera dig som exportör vid Evira	8
7.2	Att föra förteckning och bevara uppgifter.....	9
7.3	Allmänna exportrestriktioner	9
7.3.1	Villkor för förhindrande av spridning av IHN, VHS, ISA och KHV	9
7.3.2	Villkor för förhindrande av spridningen av infektiös pankreasnekros (IPN), renibakterios (BKD), vårviremi hos karp (SVC) och parasiten Gyrodactylus salaris	9
7.4	Exportkontroller och märkning	10
7.5	Exportdokument och TRACES.....	10
8.	Handel med levande, död orensad fisk och könsceller med Norge och Island	11
9.	Export av levande, död orensad fisk och könsceller till länder utanför EU	11

I denna anvisning avses med export förflyttningar av djur från Finland till EU-länder, Norge eller Schweiz. Med import avses förflyttningar av djur från EU-länder, Norge eller Schweiz till Finland. I punkt 9 i anvisningen behandlas export till länder utanför EU.

1. Allmänt

Syftet med dessa anvisningar är att ge en presentation av de centrala handlingssätten och kraven vid import av levande fisk, död orensad fisk, kräftor och könsceller (rom, mjölke). De uppdaterade anvisningarna finns också på webbadressen: <http://www.evira.fi>

Den som överväger import eller export bör i förväg noggrant ta reda på villkoren, ansvaret och förpliktelserna i samband med import och möjligast väl bereda sig på även tråkiga överraskningar. Också i Finland har vi redan tillräckliga erfarenheter av att en latent sjukdom kan bryta ut efter den stress som importen medför, eller att BKD kommer in i anläggningen med ett parti rom. Det lönar sig således att lägga ned tid på att förbereda importen och att dessutom söka hjälp av sakkunniga.

Sannolikt kommer allt mera levande fisk och fiskprodukter framdeles att röra sig både på den nationella och på den internationella marknaden. Till följd av den koncisare EU-regleringen har de finländska myndigheterna fått allt knappare verksamhetsmöjligheter när det gäller att reglera importen och **därför krävs samarbete och spelregler av hela branschen för att importriskerna ska kunna bemästras.** Följderna av sjukdomsutbrott kan drabba också närområdet eller andra anläggningar vid hela vattendraget. En viktig etisk spelregel är därför att man borde kontakta anläggningarna i grannskapet redan i det skede då importen förbereds.

2. Central lagstiftning

I Finland begränsas importen av fisk av såväl jord- och skogsbruksministeriets (JSM) som miljöministeriets (MM) författningar. Importen ska uppfylla kraven i samtliga nedan nämnda förordningar innan den kan godkännas.

För **bekämpningen av fisk- och kräftsjukdomar** som sprids via importer ansvarar Livsmedelssäkerhetsverket Evira med stöd av lagen om djursjukdomar. I fortsättningen redogörs närmare för importvillkoren i anslutning till djurens hälsa.

För importen av sådana fisk- och kräftarter och fisk- och kräftstammar eller könsceller av dem som är nya för Finland ansvarar naturresursavdelningens enhet för fiskerinäringen vid JSM med stöd av lagen om fiske. Importtillstånd ska sökas hos JSM (PB 30, 00023 Statsrådet). Utplantering av en ny art eller stam kräver också tillstånd av den lokala ELY-centralen.

Handeln med utrotningshotade fisk- och kräftarter regleras av CITES-avtalet och CITES-förordningen som övervakas av miljöministeriet med stöd av naturvårdslagen. Tillstånd beviljas av Finlands miljöcentral (PB 140, 00251 Helsingfors).

3. Registrering i vattenbruksregistret

Fiskar, kräftor och könsceller av dem får endast föras in till en registrerad vattenbruksanläggning i enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut om register för vattenbruket (212/1996) på adressen <http://www.mmm.fi/sv/index/amnesomraden/djurochhalsa/lainsaadanto.html>, punkt A 43. Man kan ansluta sig till registret genom att fylla i den anslutningsblankett som finns på Närings-, trafik- och miljöcentralernas (ELY) eller Eviras webbplats och skicka den till det egna områdets ELY-central.

4. Hälsotillstånd

Företag i vattenbruksbranschen ska ha ett av Evira beviljat hälsotillstånd eller en handling som visar att ansökan är anhängig hos Evira. På Åland beviljas tillståndet av landskapsregeringen. En ny aktör ska ansöka om hälsotillstånd för sin verksamhet innan verksamheten inleds.

Ytterligare information:

http://www.evira.fi/portal/se/djur/djurhalsa_och_sjukdomar/bekampning_och_overvakning_av_djursjukdomar/halsotillstand_for_fisk-_kraft-_och_musselodlingar/

5. Tillstånd för djurtransport

Transportörer av levande fiskar ska ha ett av regionalförvaltningsverket beviljat tillstånd för djurtransport i enlighet med rådets förordning om skydd av djur under djurtransport 1/2005.

Ytterligare information fås av länsveterinären och på webbadressen:

http://www.evira.fi/portal/se/djur/djurskydd_och_djurhallning/djurskydd_vid_transporter/

6. Import av levande, död orensad fisk och könsceller från andra medlemsstater inom EU och från Norge eller Schweiz

6.1 Tillämpningsområde

Punkterna 6.2. – 6.8. tillämpas på import av **vattenbruksfisk** och könsceller av dem. Med vattenbruksfisk avses fiskar som kommer från en vattenbruksanläggning eller fiskar som har fångats in från naturlig miljö och som är på väg till en vattenbruksanläggning. Dessa punkter tillämpas också på kallvattenlevande prydnadsfiskar (bl.a. fiskar av karpfamiljen och laxfiskar) som förs till anläggningar eller lokaler där utloppsvattnet från anläggningen släpps ut orenat i naturliga vattendrag.

Vilda vattenlevande djur, exempelvis ål, får importeras från andra medlemsstater i EU för utsättning endast om enheten för djurens hälsa och välfärd vid Evira har beviljat importtillstånd. Anhållan om tillstånd sänds till Livsmedelssäkerhetsverket Evira, enheten för djurens hälsa och välfärd, Mustialagatan 3, 00790 Helsingfors, fax 029 530 4350, e-post kirjaamo@evira.fi. För att importtillstånd ska beviljas krävs karantän i syfte att klarlägga huruvida de vilda fiskarna bär på farliga virussjukdomar.

För att i odlings- eller utsättnings syfte importera arter eller stammar av fiskar eller kräftor som inte förekommer i Finland, samt könsceller av dem, behövs också ett importtillstånd som beviljas av naturresursavdelningens enhet för fiskerinäringen vid JSM.

Förfaranden som berör **införsel av vattenlevande djur för prydnadsändamål som är avsedda för slutna anläggningar** från andra medlemsstater i EU finns i en separat anvisning på webbadressen:
http://www.evira.fi/portal/se/djur/inforsel_och_utforsel/eu_medlemslander_norge_och_schweitz/prydnadsfiskar/

6.2 Registrera dig som importör vid Evira

Varje aktör måste skriftligen ansöka om registrering hos Evira för införande i registret. Det rekommenderas att ansökan görs minst 10 vardagar före den första importen.

Gör registreringsansökan

Ansökan görs till Eviras enhet för djurens hälsa och välfärd på något av följande sätt:

- e-post kirjaamo@evira.fi (kopia: hannele.kohtala@evira.fi)
- fax 029 530 4350
- per brev
Livsmedelssäkerhetsverket Evira
Mustialagatan 3
00790 Helsinki

Ansökan skall innehålla följande information:

1. alla kontaktuppgifter om importören (namn, adress, telefonnummer, e-postadress)
2. vattenbruksregisternummer
3. till vilken djurart de djur eller deras embryon eller könsceller hör för vilka ansöks om registrering som importör,
4. en utredning av att importören förfogar över utrymmen för att hålla djuren isolerade vid behov

Registreringen är avgiftsbelagd. Anmälan kan formuleras fritt eller uppgöras på en blankett som finns att få på Eviras webbplats:

http://www.evira.fi/portal/se/djur/inforsel_och_utforsel/eu_medlemslander_norge_och_schweitz/

I samband med registreringen ges importören detaljerad information om importkraven. Registreringen är i kraft i tre år och den förnyas på ansökan. Om ansökan inte är inlämnad i tid avförs importören från registret.

För registren ansvarar vid Eviras enhet för djurens hälsa och välfärd
byråsekreterare Hannele Kohtala
tfn +358 (0)50 574 4619
hannele.kohtala@evira.fi.

Bestämmelser om saken ingår i 4 § i JSM förordning 1024/2013.

6.3 Importkrav

I det följande presenteras i huvuddrag minimihälsokraven i anslutning till import av fiskar, kräftor och könsceller av dem. **Importören bär ansvaret för att se till att anläggningen som levererar fisken uppfyller myndigheternas krav.** Uppfyllandet av kraven ska säkerställas genom ett hälsointyg som ska åtfölja försändelsen.

Importören har rätt att ställa ytterligare krav på den importerade varan än vad myndigheterna kan förutsätta. Det finns exempelvis skäl att på förhand be

anläggningen om en rapport över utförda kontroller samt undersökta och konstaterade sjukdomar sedan några år tillbaka, vilket gör det möjligt att bedöma om sjukdomsuppföljningen är tillförlitlig. Det är också tillrådligt att man bekantar sig med anläggningens verksamhetssätt i största allmänhet.

6.3.1 Villkor för förhindrande av spridning av IHN, VHS, ISA och KHV

Levande laxfiskar och könsceller av dem samt döda orensade laxfiskar

I syfte att förhindra spridning av virussjukdomarna IHN (infektiös hematopoietisk nekros) och VHS (viral hemorragisk septikemi) är import till Finland av sådana levande laxfiskar och könsceller av dem som kommer från en fiskodling eller är på väg till en sådan tillåten **endast** från de zoner och fiskodlingar inom EU som är **officiellt godkända** som fria från dessa sjukdomar. Som intyg på detta ska finnas ett **hälsointyg** i enlighet med mallen i bilaga II del A i kommissionens förordning (EG) nr 1251/2008 som gjorts upp i TRACES-systemet och undertecknats av myndigheten i avgångslandet (350/2011 (1251/2008) Vattenbruksdjur avsedda för odling, återutläggning, put and take-vatten, öppna anläggningar för prydnadsdjur och utsättning). Med ett hälsointyg i enlighet med bilaga II del B i kommissionens förordning (EG) nr 1251/2008 (1251/2008 Utsläppande på marknaden av djur och produkter från vattenbruk avsedda att användas som livsmedel) kan man importera också döda orensade laxfiskar från dessa områden. Mallar för intygen skickas i samband med registreringen.

För tillfället har alla Europeiska unionens medlemsstater sjukdomsfri status i fråga om infektiös laxanemi (ISA), och därför går det inte att begränsa förflyttningar när det gäller ISA. Däremot är det förbjudet att importera levande laxfiskar som kommer från en fiskodling eller är på väg till en sådan eller döda orensade laxfiskar som kommer från en laxodling från Norge eller Island, eftersom de inte har områden som är fria från ISA. Norge kommer under den närmaste framtiden att få ISA-fria nischer.

Kommissionens beslut 2010/221/EG om zoner och anläggningar som är godkända avseende VHS/IHN/ISA:

http://ec.europa.eu/food/animal/liveanimals/aquaculture/health_status_en.htm

På sidorna finns uppgifter om sjukdomssituationen på de olika vattenbruksanläggningarna och odlingsområdena för blötdjur inom EU.

Andra fiskar än laxfiskar samt kräftor

I samband med import av andra fiskar än laxfiskar ska kontrolleras om arten är mottaglig för sjukdomarna VHS, IHN eller ISA enligt rådets direktiv 2006/88/EG bilaga IV del II. Om arten inte är mottaglig för virussjukdomarna i fråga kan den ändå vara bärare av viruset och fungera som spridare eller vektor. Dessa smittbärande arter upptas i kommissionens förordning nr 1251/2008 bilaga I. Exempelvis kan flera stör- och malarter samt karp, koikarp och guldfisk sprida VHS och IHN och flodkräftor kan också sprida IHN. Import av dessa arter ska uppfylla kraven i kommissionens förordning nr 1251/2008 bilaga I och kraven på hälsointyg enligt bilaga II del A. Med försändelsen ska följa ett hälsointyg som skrivits ut från TRACES-systemet och som är i enlighet med bilaga II del A i kommissionens förordning (EG) nr 1251/2008 350/2011 (1251/2008) Vattenbruksdjur avsedda för odling, återutläggning, put and take-vatten, öppna anläggningar för prydnadsdjur och utsättning.

6.3.2 Villkor för förhindrande av spridningen av infektiös pankreasnekros (IPN), renibakterios (BKD), vårviremi hos karp (SVC) och parasiten *Gyrodactylus salaris*

De länder och områden som kan ställa upp ytterligare importvillkor med avseende på sjukdomarna IPN, BKD, SVC och parasiten *Gyrodactylus salaris* fastställs i kommissionens förordning 2010/221/EU. I beslutet fastställs också tillvägagångssätten vid sjukdomsfall. I beslut 1251/2008 fastställs importvillkor också med avseende på tillägsvillkoren enligt 2010/221/EU.

För att förhindra spridningen av IPN får regnbåge, bäckröding, öring, lax och sik eller könsceller av dem föras in till Finlands insjöområde, :

1. i kommissionens beslut 2010/221/EU uppräknade anläggningar och områden som är fria från IPN eller från ett område som uppfyller kraven på sjukdomsfrihet som motsvarar dem i kapitel VII i direktiv 2006/88/EG, eller
2. en enskild anläggning som under den behöriga myndighetens tillsyn har tömts, rengjorts och desinficerats samt gjort driftuppehåll i minst 6 veckor, och de nya fiskarna härstammar från områden som av den behöriga myndigheten har certifierats som fria från den relevanta sjukdomen.

Som intyg på att dessa villkor uppfylls ska försändelsen åtföljas av ett hälsointyg enligt mallen i bilaga II del A i kommissionens förordning (EG) nr 1251/2008, som gjorts upp i TRACES-systemet och undertecknats av myndigheten i avsändarlandet 350/2011 (1251/2008) Vattenbruksdjur avsedda för odling, återutläggning, put and take-vatten, öppna anläggningar för prydnadsdjur och utsättning. Punkt II.6 i intyget ska vara ifyllt.

Myndigheterna kan inte ställa upp villkor för IPN vid införsel av fisk eller rom till kustområdet eller till ett vandringsområde.

För att förhindra spridningen av vårviremi hos karp (SVC) får karp, gräskarp, silverkarp, marmorkarp, ruda, guldfisk, id, sutare och mal och könsceller av dem föras in till Finland till vattenbruksanläggningar eller andra anläggningar för uppfödning/prydnadsdjur som är direkt anslutna till naturliga vatten (**gäller såväl insjö- som kustområdet och Åland**) endast från:

1. anläggningar och områden som är fria från SVC enligt kommissionens beslut 2010/221/EU, eller områden som uppfyller kraven på sjukdomsfrihet i relevant OIE-standard, eller
2. en enskild anläggning som under den behöriga myndighetens tillsyn har tömts, rengjorts och desinficerats samt gjort driftuppehåll i minst 6 veckor, och de nya fiskarna härstammar från områden som av den behöriga myndigheten har certifierats som fria från SVC.

Som bevis på att dessa villkor uppfylls ska försändelsen åtföljas av ett hälsointyg enligt mallen i bilaga II del A i förordning (EG) nr 1251/2008, som gjorts upp i TRACES-systemet och undertecknats av myndigheten i avsändarlandet 350/2011 (1251/2008) Vattenbruksdjur avsedda för odling, återutläggning, put and take-vatten, öppna anläggningar för prydnadsdjur och utsättning. Punkt II.6 i intyget ska vara ifyllt.

För att förhindra att parasiten *Gyrodactylus salaris* sprids får endast desinficerad rom föras in till Tana älvs, Näätämöjokis, Paatsjokis, Luttojokis och Uutuanjokis vattenområden **eller** så ska importen ske från zoner eller anläggningar fria från *G. salaris* som förtecknas i kommissionens beslut 2010/221/EU och som bevisligen är fria från parasiten *G. salaris*. Försändelsen ska åtföljas av ett hälsointyg som upprättats enligt mallen i bilaga II del A i förordning (EG) nr 1251/2008 som gjorts upp i TRACES-systemet och undertecknats av myndigheten i avsändarlandet 350/2011 (1251/2008) Vattenbruksdjur avsedda för odling, återutläggning, put and take-vatten, öppna anläggningar för prydnadsdjur och utsättning. Punkt II.6 i intyget ska vara ifyllt.

Import av levande fisk till detta område begränsas dock även av andra författningar.

6.3.3 Villkor för förhindrande av spridningen av White spot disease hos kräftdjur

I samband med registreringen meddelar Evira närmare anvisningar om villkoren för White spot disease hos kräftdjur till de som registrerat sig som importörer eller exportörer av kräftdjur eller könsceller av dem.

6.4 Importkontroll

Importören ska kontrollera djuren, deras identifikationer och importhandlingar omedelbart efter importen på bestämmelseplatsen. Om kontrollören konstaterar att importhandlingarna eller identifikationerna inte uppfyller importkraven eller att de är bristfälliga, eller om djuren misstänks sprida en smittsam sjukdom, ska djuren omedelbart isoleras på bestämmelseplatsen och kontrollören skall anmäla ärendet till kommunveterinären.

Importören får inte överlåta djuren till en annan mottagare innan djuren och de importhandlingar som åtföljer djuren har konstaterats uppfylla importkraven.

Tjänsteveterinären kan utföra stickprovskontroller och i samband med dem ta prover på bestämmelseplatsen, under transporten eller på den djurhållningsplats dit djuren har förts från bestämmelseplatsen. Tjänsteveterinären har rätt att kontrollera djuren och importhandlingarna också under transporten.

Bestämmelser om saken ingår i 64 § i djursjukdomslagen och i 5 och 6 § i JSM:s förordning 1024/2013.

6.5 Att föra förteckning och bevara uppgifter

Importören ska föra en förteckning över alla försändelser. Förteckningen och de officiella hälsointygen ska bevaras i minst fem år och av förteckningen ska framgå följande:

1. djurart, antalet djur och eventuella identifikationer,
2. antalet djur, embryon och könsceller,
3. uppgifter om djurens, embryonas och könscellernas avsändare och avsändande djurhållningsplats, mottagare och bestämmelseplats,
4. importdatum,
5. de importhandlingar som åtföljt partiet samt
6. om mottagna djur, embryon eller könsceller överläts vidare, de följande kända mottagarna.

Bestämmelser om saken ingår i 65 § i djursjukdomslagen och i 8 § i JSM:s förordning 1024/2013.

6.6 Kostnader och ersättningar

Importören står för kostnaderna om de importerade fiskarna eller könscellerna måste återsändas, förvaras eller destrueras exempelvis till följd av sjukdom eller bristfälliga handlingar, eller om djuren måste isoleras eller slaktas.

6.7 Transiteringstillstånd

I det hälsointyg som görs upp i TRACES-systemet ska antecknas de EU-länder genom vilka försändelsen transiteras. Om fiskarna, kräftorna eller könscellernas vatten byts i ett annat EU-land, ska avsändaren göra en anmälan om det till djursjukdomsmyndigheten i landet ifråga. Kontaktuppgifter ger Jaana Vuolle vid Eviras enhet för djurens hälsa och välfärd (jaana.vuolle@evira.fi, tfn +358 (0)40 489 33 22). Myndigheterna i transiteringslandet anvisar vid behov tillåtna platser för byte av vatten.

7. Export av levande, död orensad fisk och könsceller till medlemsstater inom EU och till Schweiz

7.1 Registrera dig som exportör vid Evira

Varje aktör måste skriftligen ansöka om registrering hos Evira för införande i registret. Det rekommenderas att ansökan görs minst 10 vardagar före den första exporten.

Gör registreringsansökan

Ansökan görs till Eviras enhet för djurens hälsa och välfärd på något av följande sätt:

- e-post kirjaamo@evira.fi (kopia: hannele.kohtala@evira.fi)
- fax 029 530 4350
- per brev
Livsmedelssäkerhetsverket Evira
Mustialagatan 3
00790 Helsingfors

Ansökan skall innehålla följande information:

1. alla kontaktuppgifter om exportören (namn, adress, telefonnummer, e-postadress)
2. djurhållningsplatssignum
3. till vilken djurart de djur eller deras embryon eller könsceller hör för vilka ansöks om registrering som exportör.

Registreringen är avgiftsbelagd. Anmälan kan formuleras fritt eller uppgöras på en blankett som finns att få på Eviras webbplats:

http://www.evira.fi/portal/se/djur/inforsel_och_utforsel/eu_medlemslander_norge_och_schweitz/

I samband med registreringen ges exportören detaljerad information om exportkraven. Registreringen är i kraft i tre år och den förnyas på ansökan. Om ansökan inte är inlämnad i tid avförs exportören från registret.

För registren ansvarar vid Eviras enhet för djurens hälsa och välfärd
byråsekreterare Hannele Kohtala

tfn +358 (0)50 574 4619
hannele.kohtala@evira.fi.

Bestämmelser om saken ingår i 4 § i JSM förordning 1024/2013.

7.2 Att föra förteckning och bevara uppgifter

Exportören ska föra en förteckning över alla försändelser. Förteckningen och hälsointygen ska bevaras i minst fem år och av förteckningen ska framgå följande:

1. djurart, antalet djur och eventuella identifikationer,
2. antalet djur, embryon och könsceller,
3. uppgifter om djurens, embryonas och könscellernas avsändare och avsändande djurhållningsplats, mottagare och bestämmelseplats,
4. exportdatum,
5. de exporthandlingar som åtföljt partiet

Bestämmelser om saken ingår i 65 § i djursjukdomslagen och i 8 § i JSM:s förordning 1024/2013.

7.3 Allmänna exportrestriktioner

De fiskar eller, i fråga om rom, stamfiskar som exporteras får på lastningsdagen inte uppvisa symptom på smittsamma sjukdomar och exportanläggningen får inte med stöd av lagen om djursjukdomar omfattas av spärrbestämmelser med avseende på fisksjukdomar.

7.3.1 Villkor för förhindrande av spridning av IHN, VHS, ISA och KHV

Uppgifter om sjukdomssituationen på de olika vattenbruksanläggningarna och odlingsområdena för blötdjur inom EU finns på adressen:

http://ec.europa.eu/food/animal/liveanimals/aquaculture/index_en.htm.

Hela Finland är fritt från IHN och ISA, och fritt från VHS med undantag av Ålands restriktionsområde. I fråga om KHV är Finlands hälsoläge inte definierat. Från insjövatten och havsområden, med undantag av restriktionsområden på grund av VHS, kan man därför exportera alla fiskarter till alla länder i EU. Från havsområden, med undantag av restriktionsområden på grund av VHS, kan man därför exportera alla fiskarter till alla länder i EU med undantag av export av arter som är mottagliga för KHV, dvs. karp och koikarp, till områden som är fria från KHV eller har ett godkänt program som syftar till en fri status. Från restriktionsområden på grund av VHS kan man inte exportera mottagliga arter eller smittbärande arter till de områden som har en fri status med avseende på VHS eller ett program som syftar till en fri status och inte heller arter som är mottagliga för KHV till områden som är fria från KHV eller har ett godkänt program som syftar till en fri status.

7.3.2 Villkor för förhindrande av spridningen av infektiös pankreasnekros (IPN), renibakterios (BKD), vårviremi hos karp (SVC) och parasiten *Gyrodactylus salaris*

Före exporten måste mottagarlandets eller anläggningens status med avseende på tilläggsgarantier för vissa sjukdomar (BKD, IPN, SVC, *G. salaris*) och eventuella exportrestriktioner med anledning av dem kontrolleras (kommissionens beslut 2010/221/EU). Hela Finland är godkänt som fritt från SVC, insjöområdet fritt från IPN och Övre Lappland fritt från *G. salaris*.

Beträffande IPN har Finlands insjöområde sjukdomsfri status enligt EU-lagstiftningen. I Finland har infektion med IPN-virus i genogrupp 2 ändå konstaterats i insjöområdet, och infektionen i fråga bekämpas inte längre. Finland har föreslagit att definitionen av IPN i EU-lagstiftningen avgränsas till att gälla enbart infektioner med IPN-virus i genogrupp 5, som insjöområdet i Finland fortfarande är fritt från, men man har inte fattat beslut i ärendet. Av den anledningen måste importören förhandla separat med myndigheterna i mottagarlandet om varje export till ett IPN-fritt område eller till ett område med ett godkänt program för utrotning av IPN. Anläggningarna kan bevisas vara fria från alla infektioner med IPN-virus på samma sätt som vid BKD. Emellertid, eftersom vi inte har något frivilligt program med avseende på alla infektioner med IPN-virus, måste man separat för var och en exportanläggning ta reda på hur saken har undersökts och om det har förts in material från sådana anläggningar som inte har undersökts på motsvarande sätt. Först efter det kan intyget skrivas.

Tilläggsгарantier upprätthåller för närvarande Sverige (IPN, BKD, SVC), Danmark (SVC), Storbritannien (en del av området) (BKD, IPN, SVC, *G. salaris*), Irland (BKD, SVC, *G. salaris*), Ungern (SVC) och Norge (BKD, *G. salaris*)

7.4 Exportkontroller och märkning

Varje exportparti med fisk och könsceller ska kontrolleras före leverans till en annan medlemsstat. Den övervakande tjänsteveterinären utför kontrollen på exportörens begäran. Tjänsteveterinären ska vid kontrollen säkerställa att fiskarna inte har symtom som tyder på smittsamma sjukdomar, att det inte föreligger några hinder för export av dem och att djuren uppfyller de krav som ställs för export.

7.5 Exportdokument och TRACES

Kommunalveterinären som kontrollerar försändelsen, skriver ut ett hälsointyg från TRACES. Hälsointyget åtföljer försändelsen. Samtidigt skickar avsändarlandets myndighet intyget elektroniskt till myndigheterna i mottagarlandet. Försändelsen ska åtföljas av ett intyg som skrivits ut på både avsändarlandets och mottagarlandets språk. Båda intygen ska vara stämplade och åtminstone det intyg som skrivits ut på avsändarlandets språk ska vara undertecknat av en veterinär.

Hälsointyget enligt programmet TRACES består av tre separata delar:

DEL 1 omfattar uppgifter om försändelsen (avsändare, mottagare, försändelsens innehåll etc.) och kan göras upp av den som exporterar djuren eller varorna genom att han registrerar sig som aktör i TRACES. Den övervakande veterinären kan också göra upp del 1 efter att exportören lämnat alla de uppgifter som behövs.

DEL 2 innehåller ett intyg över djurens hälsa som upprättas av den övervakande veterinären efter att exportören lämnat uppgifterna om försändelsen och efter att veterinären kontrollerat exportpartiet. För fiskar avsedda för odling används intygsmodellen i bilaga II del A i kommissionens förordning (EG) nr 1251/2008 (odling, återutläggning, put and take-vatten, öppna anläggningar för prydnadsdjur och utsättning) eller del B (djur och produkter från vattenbruk som är avsedda att användas som livsmedel).

I DEL 3 ingår uppgifter om en eventuell kontroll i mottagarlandet. Endast den behöriga myndigheten i Finland får del av uppgifterna i del 3.

Det är skäl att exportören i god tid före exporten förhandlar om de praktiska detaljerna i anslutning till upprättandet av hälsointyget med den veterinär som kontrollerar exportpartiet. Ytterligare information om TRACES och användningen av programmet finns på Livsmedelssäkerhetsverkets webbplats på adressen: <http://www.evira.fi/portal/se/djur/inforsel+och+utforsel/traces/>.

8. Handel med levande, död orensad fisk och könsceller med Norge och Island

Vid import och export av vattenbruksdjur till och från Norge och Island iakttas EU-författningarna med vissa undantag enligt EES-avtalet. Import av levande, död men orensad fisk och könsceller omfattas därför av kraven i punkt 6 och export av kraven i punkt 7.

I Eftas övervakningsmyndighets beslut nr 02/10/KOL uppräknas vilka områden i Norge som godkänts som fria från IHN och VHS. ISA förekommer på flera områden och Norge har ett godkänt utrotningsprogram för sjukdomen. Norge har ansökt om ISA-fri status för nischer. Hela Island är godkänt som fritt från VHS och IHN. Statusen med avseende på ISA är ännu inte klarlagd.

Norge har dessutom ett godkänt program för utrotning av BKD och med undantag av vissa vattendrag djursjukdomsfrihet avseende *G.salaris* ((Eftas övervakningsmyndighets beslut 298/08/KOL och 299/08/KOL).

9. Export av levande, död orensad fisk och könsceller till länder utanför EU

För export av levande fisk och könsceller till stater som inte handlar på EU:s inre marknad, t.ex. Ryssland, krävs registrering vid Eviras enhet för import-, export- och ekokontroll fr.o.m. 1.1. 2015. Exportören ska reda ut villkoren för export till mottagarlandet.

Vid export till Ryssland ska beaktas att Evira lämnar uppgifter om exportanläggningar till de ryska myndigheterna på förhand. Uppgifterna ska meddelas till Evira i god tid, minst cirka en månad före den planerade exporttidpunkten. Hälsointyget ska uppgöras på en förhandsnumrerad, säkerhetstryckt intygsblankett med vattenstämpel. Tjänsteveterinärerna kan beställa intygsblanketter enligt anvisningarna på denna webbadress:

<http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/tuonti+ja+vienti/vienti+eu+n+ulkopuoelle/vientimaat/venaja+-+tulliliitto/todistukset+ja+lomakkeet/tilaus-+ja+ilmoituslomakkeet/>

Myndighetens verksamhet ska bygga på behörighet enligt lag och lagen ska följas noggrant inom myndighetsarbetet. Myndigheternas anvisningar är till sin juridiska karaktär inte bindande för andra myndigheter eller aktörer. Frågor som rör tillämpandet av lagstiftningen avgörs i sista hand av domstol.

Denna anvisning innehåller både direkta citat ur lagstiftningen och tolkningar av hur lagstiftningen tillämpas. *Tolkningarna av tillämpningen av lagstiftningen är utmärkta med kursiv stil.* Tolkningarna i anvisningen är Eviras syn på hur lagstiftningen borde tillämpas.